

La recollida dels residus als Ports

Per Lluís Puig i Gil

Fotos: J.M. Zapater i Ll. Puig

Introducció

Fins fa uns anys als pobles no hi havia cap lloc per a tirar les escombraries. Ha estat la modernitat que ha introduït la necessitat de dipositar en algun lloc totes les deixalles que produïm en la nostra vida quotidiana. Hi ha residus que han estat sempre, però n'hi ha d'altres que han arribat amb els nous temps i amb el nou tipus de vida de la gent, tant d'aquestes terres com de tot arreu.

A la majoria dels municipis de la comarca, veient la necessitat de portar a algun lloc la brossa, es va optar per agafar tot allò que no aprofitava i tirar-ho a algun que altre barranc que no estiguera massa lluny del poble. Segurament, a cada poble, tots coneixem el barranc on es tiren o es tiraven les escombraries i, en molts casos, s'associa el nom d'eixe lloc amb el "basurero".

Poc a poc aquests barrancs s'han anat omplint de tot tipus de materials: pots de tota classe, rentadores, rodes de cotxe, bidonets d'oli, televisors, enruna, papers i bosses de plàstic. Tota una mostra del progrés que hem aconseguit en els nostres dies.

Aquesta anàlisi arriba en el moment que la recollida d'escombraries a la comarca ha sofert un canvi substancial. Des del passat mes de febrer funciona l'abocador comarcal de Vilafranca, on van a parar les escombraries de tots els pobles de la comarca, exceptuant Morrellà, i les d'altres pobles de l'Alt Maes-

trat com: Benassal, Culla, Vilar de Canes, Torre d'en Besora i Ares. La recollida ha experimentat canvis que ací veurem, no així el tractament dels residus que continuen dipositant-se a un lloc, això sí, controlat, sense fer separació de materials, si exceptuem vidre i paper. Encara hi ha qui recorda com abans hi havia gent que es guanyava unes pessetes recollint el cartó, ara hem de pagar perquè l'arreglenguen. Aquest és sols un exemple de tot el que ha canviat en les solucions que donem al problema de les escombraries que cada dia generem a les nostres cases.

Hem estructurat aquest monogràfic fent primer una explicació del funcionament de la recollida. Després ens centrarem en la problemàtica dels residus als pobles de la comarca. Si bé no serà un recorregut exhaustiu, pensem que de forma genèrica molts dels problemes es repeteixen a la majoria de pobles.

L'abocador Mancomunitat de Vilafranca

Després de litigis, conflictes i recursos finalment es va decidir, per part de la Diputació de Castelló de fer un abocador comarcal a la zona del Mas del Vent, un pla situat a uns cinc quilòmetres de Vilafranca. Allí, després de les dificultats de les expropiacions dels terrenys es va començar a foradar una superfície prou gran. Aquesta va ser recoberta per una espècie d'aïllant amb uns

Abocador mancomunat de Vilafranca

Inauguració de l'abocador, febrer 1998

canals que van a una estació depuradora per tal d'absorbir els líquids que es generen de les escombraries abocades. També es va construir un garatge i una bàscula per controlar el pes dels camions i dels residus. Una vegada finalitzada l'obra el terreny va ésser tancat. Hi queda una superfície lliure que es foradarà quan l'actual fossa quede plena de residus, que haurien de ser enterrats amb una freqüència setmanal, mesura que no es compleix. La recollida dels residus va ser concedida a l'empresa Fobesa, que ja fa eixa mateixa faena a altres zones de la Plana. En l'actualitat, en el servei de recollida d'escombraries treballen quatre persones, en torns de nit i dia, ja que a uns pobles les escombraries es repleguen de dia i a altres de nit.

Cal afegir que l'abocador en qüestió ja estava projectat en temps de la darrera Diputació socialista, que va construir altres abocadors a Tales i a Altura. Mentre la Diputació ha estat governada pel partit Popular no s'ha projectat cap nou abocador i únicament s'ha inaugurat el de Vilafranca. D'ací a que acabe la legislatura, cap a juny del 99 no sembla que canviarà la situació.

Diuen els polítics fonamentant-se en els tècnics al seu servei que l'abocador tindrà una vida útil d'uns vint anys, tenint en compte, això sí, que rep les escombraries de més pobles dels que en principi estava previst.

Aquest abocador va ser inaugurat el passat 23 de febrer pel president de la Diputació, Carles Fabra que va arribar amb el seu seguici ministerial incloent-hi càmeres de televisió i mitjans de premsa i ràdio provincials. En aquella ocasió Fabra va dir que l'abocador venia a solucionar el problema dels residus a les comarques dels Ports i l'Alt Maestrat, una opinió prou discutida pels

col·lectius ecologistes i els mateixos ajuntaments de la comarca. L'abocador entrava en funcionament amb retard, perquè ja al 1996 els polítics de la comarca i de la mateixa diputació deien que l'obertura de l'abocador era imminent.

La posada en marxa de l'abocador ha canviat la forma de recollir les escombraries a la majoria de pobles. Fins ara els Ajuntaments eren els encarregats de fer-la. Bé fóra amb tractors, bé amb camions les nostres deixalles eren replegades porta a porta i després portades a algun barranc proper que servia d'abocador. En la majoria dels casos la recollida es feia de dia. Als pobles més grans, com Vilafranca aquesta recollida es feia tots els dies. Un home amb un tractor anava replegant les bosses que la gent deixava a la porta de casa. Aquest servei es reforçava amb més gent al llarg de la setmana de festes quan augmentava la població. Aquest sistema és semblant a la majoria dels pobles més petits, tot i que a estos la recollida no era en tots els casos diària. A altres pobles més xicotets eren els propis veïns qui es

dirigien a l'abocador i llançaven allí els seus residus. Entre altres casos podem nomenar el de La Mata on baix del pont la gent anava i abocava allí totes les escombraries. A Morella ja fa temps que hi ha contenidors de reduïdes dimensions repartits pel poble. Un camionet que s'ajusta als estrets carrers del poble va fent la recollida de dia o de nit segons l'època de l'any. El servei de recollida és diari. Els residus també van a parar a un barranc al que s'accedeix per la carretera de Xiva. Morella és l'únic poble dels Ports que no disposa dels seus residus a Vilafranca.

El canvi

La posada en funcionament de l'abocador mancomunat ha introduït un nou sistema de recollida. A tots els pobles de la comarca, exceptuant Morella, han aparegut uns contenidors verds, com els de les grans ciutats, on els veïns han de depositar les deixalles domèstiques. Ja no funciona allò de la recollida porta a porta amb el tractor o el camionet. Als pobles més xicotets la recollida continua fent-se de dia, però no en tots els casos. A Vilafranca i a Benassal la recollida ha passat a fer-se de nit, un fenomen que ha trasvalsat els costums de la gent d'aquests pobles, que poc a poc van adaptant-se a la nova situació. Tots els residus que van a parar als contenidors són replegats per un camió, com el que replega les escombraries a les ciutats. Aquest camió fa la ronda per tots els pobles i quan ja està ple se'n va a buidar a l'abocador. Cal tenir en compte que la recollida només es fa diàriament a Vilafranca i Benassal; a la resta de pobles es fa un, dos o tres dies a la setmana; dependent dels habitants de cada municipi. La freqüència de recollida ja ha estat motiu de discussions per part dels alcaldes i els veïns de molts pobles.

La Mata

Portell

Des de l'empresa adjudicatària del servei i des dels Ajuntaments s'han fet una sèrie de normes per indicar què es pot dipositar en els contenidors i a quines hores. Generalment aquestes indicacions van destinades a que els veïns no deixen als contenidors objectes com sofàs, televisors o altres electrodomèstics. Periòdicament l'empresa adjudicatària de l'abocador ha de recollir els objectes que teòricament no es poden llençar als contenidors. Tot i això, com que la recollida dels grans objectes no funciona massa bé la gent opta per dur-los als antics abocadors o també deixar-se'ls on millor li pareix.

20 pobles

Com ja hem dit, a l'abocador de Vilafranca dipositen els seus residus més pobles dels que inicialment estava previst. Això es degut a que l'abocador mancomunitat de Morella que havia de ser el centre de recollida de molts pobles de la comarca encara no està fet i la Diputació de Castelló ha mostrat la seva intenció de no construir-lo tal i com inicialment estava previst.

Aquesta decisió de la Diputació suposa una sèrie de dificultats per al futur. D'una banda, quan es va inaugurar l'abocador de Vilafranca encara es plantejava la construcció del de Morella. Com en eixe moment encara no estava fet, l'Ajuntament de Vilafranca va accedir a que els pobles que inicialment havien d'abocar a Morella ho feren a Vilafranca per un període màxim de dos anys. La mesura va dur protestes a Vilafranca i l'oposició d'Esquerra Unida que temia que aquesta cessió temporal fore definitiva. Aquest temor, en certa mesura es van corroborar mesos després quan la Diputació feia efectiva la seva intenció de no construir l'abocador de Morella. Tot i això, l'alcalde de Vilafranca, Roger Tena es mantenia, i fins el moment continua mantenint-se, en la seva postura que el seu poble admetrà les escombraries dels pobles que havien d'abocar a Morella per un període màxim de dos anys. Aquest termini, si es compleix, expira al febrer de l'any 2000. En aquesta data sols podran abocar a Vilafranca: Benassal, Ares, Castellfort, Culla, Vilar de Canes i la Torre d'en Besora; els pobles que inicialment estaven assignats a l'abocador mancomunitat

de Vilafranca, la denominada àrea 07. Els pobles que havien d'abocar al virtual abocador de Morella estan dins de l'àrea 08. Aquests pobles juntament amb Morella són: Sorita, Palanques, La Mata, La Todolella, Villores, el Forcall, Cincorres, Vallibona, La Pobla de Benifassà, Herbers, Castell de Cabres i Portell. Les dues àrees estan ara unides. Fent una mirada al mapa es pot comprovar el gran territori geogràfic que depèn de l'abocador mancomunitat de Vilafranca. Prenent Vilafranca com a centre podem veure la gran distància que hi ha entre pobles com Culla i la Pobla de Benifassà i aquest mateix poble i Vilafranca, a més d'un hora de cotxe.

Com hauria de funcionar

Quan s'adjudica qualsevol obra o servei públic hi ha un plec de condicions que han de complir les empreses que es presenten a eixe concurs. En el plec de condicions es fixa com ha de funcionar el servei i a quins paràmetres s'ha d'ajustar l'empresa que el realitzarà. El plec de condicions de l'abocador comarcal de Vilafranca es refereix a la "recollida, transport, tractament i eliminació en l'abocador controlat dels residus sòlids urbans dels sectors 7 (Vilafranca) i 8 (Els Ports).

Aquestes condicions fixen, entre altres aspectes, la freqüència de recollida a cadascun dels municipis on es presta el servei. La freqüència es pot veure amb claredat els dies que es presta el servei a cada poble. Cal dir que la freqüència s'estableix en tres períodes diferents. Aquests son l'hivern, la setmana santa i l'estiu, des del 15 de juliol al 15 de setembre. Depenent de les dates que es tracte hi ha una freqüència de recollida. A grans trets aquesta és diària a Vila-

El Forcall

franca i Benassal, tot i que a l'hivern es fa cinc dies a la setmana i a l'estiu sis, també és diària al Forcall als mesos de l'estiu i a la setmana santa. La resta d'èpoques de l'any tant a Forcall com a Cintoresses es fa dos dies a la setmana, igual que a Culla.

Com funciona?

D'una banda es diu, d'altra es fa; i els fets diuen que molts dels aspectes que hi ha inclosos dins del plec de condicions no es compleixen i el servei de recollida d'escombraries no funciona com caldria i segons la teoria del plec de condicions. Les queixes vénen de part dels veïns, però també dels Ajuntaments i dels alcaldes que protesten davant de la Diputació i de l'empresa que fa la recollida. D'una banda els veïns i els Ajuntaments no estan massa contents amb la freqüència amb que es recullen les escombraries. Ja en el plec de condicions hi ha elements que, si més no, resulten curiosos (vegeu el quadre de freqüència de recollida a cada poble).

Tots sabem que Cintoresses i el Forcall tenen un nombre paregut d'habitants. Doncs bé, com es pot veure en el quadre sobre la freqüència de recollida al Forcall, a l'hivern, el camió passa dues vegades per setmana, igual que a Cintoresses, fins ací tot correcte. La controvèrsia arriba a la Setmana Santa i a l'època estival. Mentre que al Forcall la recollida es fa diària (6 dies a la setmana) als dos períodes, els ciutadans de Cintoresses han de conformar-se amb 3 dies a la setmana. D'aquesta manera, Cintoresses, a l'època estival, rep el mateix servei que altres municipis més menuts com poden ser Portell, Villores o Vallibona. Aquests contrastos també es

donen a l'hivern amb el repartiment dels dies de recollida entre cadascun dels pobles. Per exemple, sobta el fet que a Vallibona la replegada s'haja de fer tres dies a la setmana, tant a l'hivern com a l'estiu i a pobles com Culla, que té uns 1000 habitants, o Cintoresses i Forcall la replega a l'època hivernal siga només de dos dies a la setmana. Igualment sorprenent és que a Villores, a l'estiu i setmana santa, la recollida es faça tres dies a la setmana mentre que a altres municipis com la Pobla de Benifassar o la Todolella, a la mateixa època, la freqüència de pas del camió siga de dos dies. No diem ací que als pobles on els residus es repleguen cada tres dies la freqüència siga excessiva, tot el contrari. Volem significar la incongruència que suposa que pobles amb xifra semblant d'habitants no tinguen el mateix servei.

En aquest apartat sovint fem referència al quadre de recollides. Si, com hem vist, esta recollida en la teoria ja presenta paradoxes, encara en presenta més si ens fixem en la realitat. Aquestes paradoxes les han denunciat en reiterades ocasions els alcaldes dels pobles, els veïns dels quals sofreixen més directament el mal funcionament de la recollida d'escombraries. En principi s'ha denunciat el que ja hem explicat: la freqüència és incongruent perquè no s'han tingut en compte les necessitats dels ciutadans i dels pobles.

Aquesta mala planificació dels dies de recollida s'ha vist especialment agreujada a l'estiu. Els mesos de juliol i agost hi ha molta més gent als pobles i el servei no experimenta cap ampliació. Tanmateix, també a l'estiu, com que a molts pobles no es passa diàriament, els

Recollides segons el plec de condicions de l'abocador

	Recollides setmanals		
	16/9 a 14/7	Setm. Santa	15/7 a 15/9
Ares	1	2	2
Benassal	5	6	6
Castellfort	1	2	2
Culla	2	3	3
Torre d'en Besora	1	2	2
Vilafranca	5	6	6
Vilar de Canes	1	1	1
Castell de Cabres	2	2	2
Cintoresses	2	3	3
El Forcall	2	6	6
Herbers	1	2	2
La Mata	1	2	2
La Todolella	1	2	2
Olocau	1	2	2
Palanques	1	2	2
Portell	2	3	3
Pobla de Benifassà	1	2	2
Sorita	1	2	2
Vallibona	3	3	3
Villores	2	3	3

contenidors començaven a fer una mica de pudor perquè els es netegen amb prou freqüència. El plec de condicions diu que els contenidors han de ser netejats, com a mínim, una vegada al mes a l'hivern i de cada quinze dies a l'estiu..

En un altre ordre de coses, al plec també s'especifica que s'han de col·locar contenidors als llocs on es va a berenar i als paratges que puguin ser objecte de llençament de residus. En molts casos, i de no ser per gent que vivia a masos aquests contenidors no es van col·locar des d'un principi. Es el cas del barri de la Montalbana, a Ares. Fins allí arriben totes les setmanes dos o tres autobusos plens de xiquets per veure les pintures rupestres de la cova Remígia. Fins que es va posar allí un contenidor el masover havia de pujar les escombraries fins els contenidors que hi ha a Ares. Van ser necessàries reivindicacions i queixes, inclús polítiques, perquè es col·locare un contenidor.

Al plec també s'especifica que cada tres mesos s'han de recollir materials més grans (mobles i electrodomèstics). Aquest període, pel que han dit els alcaldes també resulta insuficient. Això passa perquè el període que hi ha entre cada recollida és massa llarg, però també per la falta de cultura de la gent que encara no té, o no tenim d'alló de les tres erres, reduir, reutilitzar i reciclar.

Un altre tema, de què ja hem parlat és la mida dels contenidors, massa grans per als carrers dels nostres pobles. Tanmateix els contenidors sols poden estar a llocs on puga accedir el camió de l'empresa adjudicatària. I com que la majoria de carrers són estrets, a la gent li toca recórrer molts metres per arribar fins al contenidor. Si a tot això afegim que la població està envellida i el fred que fa a l'hivern, trobem tota una sèrie de millores que han arribat amb el nou sistema de recollida de residus. Darrerament s'han fet reunions per tal que l'empresa adjudicatària compre un camió més xicotet que puga accedir als carrers més estrets dels pobles. De moment les reivindicacions han rebut respostes que no han estat del tot satisfactòries per als alcaldes de la zona. Es més, en casos com el de Vilafranca, com que en la part antiga el camió no pot accedir als carrers; l'Ajuntament continua destinant un dels seus treballadors amb el tradicional tractor per a recollir les escombraries porta per porta. Aixina, per un cantó, els veïns han de pagar, com fins fa uns mesos, la recollida que feia l'Ajuntament i a més la que fa l'altra empresa.

Més denúncies sobre el funcionament del servei han vingut propiciades per l'excesiva velocitat que porta el camió quan va per dins del poble. Ací la solució passa per alçar una mica el peu dret, i tots contents. Ja hem parlat abans de l'elevada distància que hi ha entre alguns pobles i l'abocador. Aquest fet ha estat un altre dels objectes de denuncia per part de l'oposició, que diu que dur els residus des de la Pobla o Herbers a Vilafranca és una mica incongruent i, sobretot, molt car.

Tot i els entrebancs que hem comentat ací, entre la gent i sobretot en els Ajuntaments hi ha un sentiment de sa-

tisfacció perquè ja tenen solucionat, més bé o més malament el problema dels residus. Ara ja no han de destinar un espai prop del poble per abocar allí les deixalles, saben que un camió les replega i les duu a Vilafranca. Això evitarà olors i també donarà una millor imatge dels nostres pobles -coincideixen a dir alguns responsables municipals- alhora de valorar el nou sistema de recollida que s'ha introduït.

El cas de Morella

Ja hem dit abans que Morella és l'únic poble dels Ports que no porta els residus a l'abocador de Vilafranca. El cas de l'abocador de Morella és, si més no, peculiar. Després de tindre tres terrenys per a fer-lo, la Diputació de Castelló ha deixat entendre que l'abocador no es farà. En contrapartida des de l'entitat provincial es farà una planta de transferència de residus. La pregunta és on aniran a parar aquests residus, perquè una planta de transferència únicament és un lloc de pas de les escombraries que han de ser dipositades en algun lloc. Com que la Diputació no ha construït l'abocador de Morella el seu Ajuntament continua fent la recollida dels residus i els tira a l'abocador de la Jota, anant per la carretera de Xiva. El fet de no dur els residus a Vilafranca respon a una espècie de fórmula de pressió perquè es construeixi l'abocador de Morella.

La història de l'abocador de Morella va començar abans que entrés el PP a governar la Generalitat i la Diputació. Llavors existia un terreny considerat tècnicament adequat per tal de construir l'abocador. En aquella ocasió la seva accessibilitat, pròxim a una carretera i la composició del sol aconsellaven po-

sar-lo a eixe punt del terme morellà. Tot anava més o menys segons el previst fins que un veí que tenia una granja propera es va oposar i va presentar al·legacions. En un principi, quan el PP va arribar al govern de la Diputació, el Diputat de Medi Ambient, Ramon Vilar va dir que les al·legacions d'aquest veí no tenien raó de ser i va afirmar que l'abocador es construiria on estava previst. Passat un temps aquesta opinió del Diputat de Medi Ambient va canviar i els tècnics van buscar una nova ubicació. Aquesta nova opció també es va desestimar per diferents motius. Tot seguit la Diputació proposava un tercer terreny que va ser acceptat per l'Ajuntament de Morella. Llavors es va fer un sondeig per tal de veure si aquest terreny era bo. Els resultats no van ser del tot positius, però de moment tot es va quedar així.

El tema va tornar a posar-se d'actualitat quan es va inaugurar l'abocador de Vilafranca, el passat mes de febrer. Llavors, el president de la Diputació Carles Fabra va dir que l'abocador de Morella si que es construiria. Aquesta opinió va quedar confirmada, mesos després, quan el tema ha quedat paralitzat del tot.

Les darreres accions de l'Ajuntament de Morella van encaminades a solucionar el problema dels residus a nivell municipal. Pel que sembla, l'Ajuntament està buscant terrenys per tal de construir allí un abocador controlat. L'alcalde de la ciutat, Ximo Puig ha manifestat en reiterades ocasions que un municipi turístic com és Morella ha de solucionar de forma ràpida i eifcaç la gestió dels residus. Tot i les pretensions de l'Ajuntament de Morella, darrerament Ramon Vilar ha dit que construir un abocador de Morella suposaria anar contra el PIR (Pla Integral de Residus). Aquest

Fàbrica de Giner, Morella

pla està dissenyat per la Conselleria de Medi Ambient. Ací arriba un altra de les paradoxes del cas. D'una banda Medi Ambient ha fet aquest pla a mitges, mai més ben dit, perquè d'una banda a dissenyat un pla i d'altra no l'està aplicant.

A tot això s'afegeix el fet que la Diputació també està construint abocadors, quan teòricament també ho està fent Medi Ambient.

Pel que sembla tots volen penjar-se la flor de la construcció d'abocadors i com si de capitalistes es tractara la Diputació i la Generalitat es traben per veure qui fa els abocadors. Al final de la jugada cap dels dos.

Regeneració dels abocadors vells.

En un principi es va rebre com una bona notícia el fet que els antics abocadors dels nostres pobles deixaren de funcionar. Tot i això aquesta notícia venia una mica descafeïnada perquè paral·lelament no es veia cap iniciativa de regeneració d'aquests paratges. Des de la Conselleria de Medi Ambient han anunciat aquesta regeneració, però tot ha quedat en promeses.

Les úniques accions que hi ha hagut per tal de regenerar antics abocadors han estat les que ha dut a terme la cooperativa Grévol, que ha rebut fons de la FPM.

Tot i això, si aquesta fundació no haguera nascut amb fons de la contaminació de la Central Tèrmica d'Andorra alguns antics abocadors continuarien igual, tenint en compte que la Generalitat encara deu a aquesta fundació la majoria dels 2000 milions que es va comprometre a aportar en juliol de 1994.

Els antics abocadors necessiten actuacions, sobretot, per eliminar aquells materials que no són biodegradables i estaran allí durant segles. Tanmateix si no es regeneren continuen essent un lloc on la gent encara va a llençar allò que li fa nosa a casa.

El fet que allí encara hi haja escombraries sembla com si autoritzés la gent a tirar-ne més.

Cal no oblidar que, quan l'abocador mancomunat ja estava en funcionament, alguns ajuntaments encara seguien llançant residus als antics abocadors.

El reciclatge

El projecte de l'abocador de Vilafranca es refereix a la gestió dels residus; una gestió que contempla la recollida de les escombraries i el seu dipòsit a l'abocador.

Tanmateix contempla també la recollida del paper i del vidre, que ja es venien replegant abans de la posada en marxa del nou abocador. El plec de condicions no es refereix en concret a altres materials que puguen ser objecte de reciclatge, si exceptuem que es repleguen a part els objectes i andròmines de grans dimensions.

Des que es van instal·lar els contenidors per al paper i el vidre la gent, sobretot a nivell particular, ha respost positivament. Cada any es repleguen més quilos de paper i de vidre. Així d'aquest segon material la comarca recicla més de 45.000 kilos; Vilafranca encapçala la llista amb més de 14.000. De la mateixa forma que els particulars molts responsables de comerços i bars, que generen una major quantitat de cartó i vidre també estan col·laborant, cada vegada més, en el reciclatge. Tot i això en tots els casos no és igual. Molts, bé per la dificultat que els supossa, bé per falta de sensibilitat encara llencen el cartó i el vidre amb la resta de deixalles.

En aquests casos també cal comprendre que molts comerciants perden molt de temps i diners en anar a deixar el cartó al lloc adequat. Desde la seva posició demanen a l'Administració que els facilite més la recollida de cartó i del vidre. A les seues reivindicacions cal afegir que ells són els que produeixen major quantitat de paper i cartó, que poden ser objecte de reciclatge.

En els darrers mesos la Diputació de Castelló ha parlat de reciclar els pneumàtics i altres materials que no siguin paper i cartó. Però, a hores d'ara no hi ha res en clar i ja se sap que quan es parla de l'administració des que es diu al fet poden passar mesos, en el millor dels casos i anys en la majoria.

Sense pronunciar la R

Reduir, reutilitzar i reciclar és el paradigma de la gestió dels residus. Desgraciadament les institucions que s'encarreguen de replegar-los no han aplicat cap de les tres paraules a l'hora de tractar els residus domèstics i industrials. Aquestes tres erres no sols han de dur-les a terme les institucions, sinó que també les hem de posar en pràctica tota la gent en la mesura de les nostres possibilitats.

Al Grup Ecologista de Vilafranca vam pensar que amb la posada en marxa de l'abocador mancomunat de Vilafranca es començaria a pensar en tractar els residus d'aquesta manera, és a dir, promocionant la reducció, la reutilització i el reciclatge de les deixalles. També temíem que les nostres expectatives es veurien frustrades, i en realitat ha estat així, tot i que sempre estem a punt de rectificar.

La posada en marxa de l'abocador ha suposat que es deixi d'abocar de forma incontrolada als barrancs. En un principi això és positiu, però no ho és tant quan paral·lelament no s'ha dissenyat cap programa per tal de clausurar i regenerar els antics abocadors. No sabem si aquesta faena l'ha de fer la Diputació o la Conselleria de Medi Ambient, sols diem que

s'ha de fer i quan més prompte millor. Si no es regeneren els abocadors aquests continuen essent un focus contaminador i un lloc que convida la gent a continuar llançant escombraries, una actitud censurable però que ve propiciada perquè els abocadors estan en un estat deplorable.

A l'abocador arriben tot tipus de residus, tot tipus de materials, sense que es faci cap separació ni en l'origen ni en destí. Aquest és per a nostres un altre dels errors amb què es va plantejar l'abocador per part de la Diputació. Fer un nou abocador sense plantejar des d'un principi la recollida selectiva és un error flagrant a la nostra societat. Es cert que ja es replega el paper i el cartó, però això ja es feia abans de que s'obriera el nou abocador. Per tant, no hem avançat gens, inclús es podria dir que hem anat cap enrere perquè abans el paper i el vidre es replegava amb certa freqüència i ara veiem com als pobles el cartó pot estar setmanes amuntegat al costat dels contenidors que estan plens.

Des del GEV no ens sentim en la capacitat de determinar si seria millor una recollida selectiva en origen o una planxa de separació al mateix abocador. Coneixem altres experiències i hi ha per a tots els gustos; però ens sembla una mica lamentable que no s'hagi fet el més mínim esforç per tal d'implantar des d'un primer moment el tractament selectiu dels residus. Com a resposta a la nostra opinió ens diran que és molt car. Si parlem dels diners a curt termini potser tinguen raó, però els demanem que, per una vegada, pensin a llarg termini i també pensin en el medi ambient de veritat i no només de paraula.

D'altra banda al GEV creïem una incongruència per part de Diputació que no es construísque l'abocador de Morella. No té massa sentit que les escombraries de la Pobla de Benifassar hagen de fer vora 100 kilòmetres per ser dipositades a Vilafranca. Tampoc no resulta massa racional el sistema de contenidors que han introduït als pobles. Són uns contenidors ideats per a les ciutats, massa grans i que no caben a la majoria dels carrers. A tot això s'afegeix que el camió que han destinat per a la recollida no passa per molts dels carrers. Ara estem en el dubte de si els responsables del projecte de la gestió dels residus i del disseny dels contenidors van fer una passejada pels carrers dels nostres pobles.

En un altre ordre també cal considerar la FPM, una entitat que es va crear per tal de millorar el medi ambient de la nostra comarca. El GEV ha demanat en diferents reunions que la Fundació s'implique de forma activa, aportant diners, en la gestió dels residus; potenciar el reciclatge i fent dels Ports una comarca peonera en el tractament dels residus. Fins ara totes les respostes han estat negatives. Ells sabran per què. La Diputació i la Conselleria de Medi Ambient deuen saber per què no es potencia la recollida selectiva. Una potenciació, que en els nostres dies ha d'anar més enllà del repartiment de fulletons per les cases. Uns fulletons que poden anar a parar al contenidor del paper, però també als mastodòntics contenidors verds on hi ha matèria orgànica, llaunes, papers i vidres que són allí, tots en el mateix lloc, perquè qui els replega i els tracta no sap pronunciar la R.

Abocador mancomunat